

Gewone stuifmeelkorst: klein en zeldzaam

Terwijl ik vertel over de wilde gagel bij het ven De Flaes, zie ik een van de deelnemers aan de excursie heel aandachtig kijken naar wat groene aanslag. Het groeit op een van de enorme boomstammen die de uitkijktoren, de Flaestoren, ondersteunen. De groene aanslag blijkt een korstmos te zijn. Als mossen, algen of paddenstoelen op hout gaan groeien is dat meestal het begin van een langzaam einde. Ook korstmossen zullen wel wat invloed hebben op het hout. Ze bestaan dankzij de samenwerking tussen een schimmel en een alg. Ze hebben geen wortels maar de alg kan met behulp van zonlicht uit water en koolzuur voedingsstoffen opbouwen en de schimmel beschermt de alg tegen uitdroging. Daardoor zal het hout onder de korstmos misschien ook langer vochtig blijven. Gelukkig is de draagconstructie van de toren gemaakt van staal.

Korstmossen komen in allerlei bizarre vormen voor, niet alleen korstvormig, maar ook bladvormig, bekervormig, gewevormig of zelfs struikvormig. Ze hebben klinkende namen zoals: rode heikorst, zomersneeuw, randstapelbekertje en dik geleimos. De meeste soorten vind je op steen en op hout.

In de tweede helft van de vorige eeuw ging het, als gevolg van de luchtvervuiling, erg slecht met de korstmossen in Nederland. Er waren grote gebieden die korstmoswoestijnen genoemd werden omdat er nauwelijks of geen korstmossen meer konden groeien. Omdat de luchtvervuiling minder is geworden gaat het ook weer beter met de korstmossen.

Het vermoeden was dat de korstmos op de boomstam van de toren Gewone stuifmeelkorst (*Thelocarpon laureri*) is. Ondanks de benaming “gewoon” is dit een zeldzame soort die slechts op enkele tientallen plaatsen in Nederland gevonden is. En dan bijna uitsluitend op steen, met name graniet, en zelden op hout. Nadat een monster was genomen, gedetermineerd en opgestuurd naar een specialist kwam de bevestiging: De Utrecht is weer een soort rijker!

Met dank aan Bart Horvers, die het korstmos ontdekte, determineerde en dit liet controleren.

